

Sygn. akt IV CSK 122/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa "G." Spółki Akcyjnej w O.
przeciwko A. S. i W. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 lipca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego W. S.
od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego W. S. na rzecz

**powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2018 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację pozwanego W. S. od wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 31 stycznia 2017 roku, zasądającego na rzecz powódki „G.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. od pozwanego kwotę 67.804,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy sprzedaży.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego W. S. . Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona. Sąd Okręgowy dokonał bowiem niewłaściwej kwalifikacji stosunku prawnego łączącego strony uznając, że doszło do skutecznego zawarcia ustnej umowy sprzedaży, w sytuacji gdy stosunek prawny łączący strony nosił znamiona umowy kontraktacji, do której skutecznego zawarcia nie doszło z uwagi na niezachowanie formy pisemnej. Ponadto, Sąd Okręgowy błędnie ustalił wysokość poniesionej przez powódkę szkody.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.). Sytuacja taka w analizowanym przypadku nie występuje.

Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika by ocena łączącego strony stosunku prawnego została przeprowadzona przez Sądy *meriti* w sposób niezgodny z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumieniem umowy sprzedaży i kontraktacji oraz kryteriami, które należy stosować w celu ich rozróżnienia. Wyjaśniono w nim, że przedmiotem kontraktacji nie jest dostawa skądkolwiek pochodzącego produktu *in genere*, lecz wyprodukowanie w gospodarstwie producenta rolnego produktu i jego dostarczenie. Ta podstawowa cecha umowy kontraktacji odróżnia ją w sposób oczywisty od umowy sprzedaży, która obowiązkowi wyprodukowania przedmiotu sprzedaży nie przewiduje i nie włącza do tzw. *essentialia negotii*, jak to właśnie ma miejsce w kontraktacji. Jednak przedmiot sprzedaży nie musi istnieć w chwili zawarcia umowy, ale może dotyczyć rzeczy przyszłej (spodziewanej, *emptio rei speratae*), albo może polegać tylko na sprzedaży samej tylko szansy, że przedmiot sprzedaży da się uzyskać (*emptio spei*). Przedmiotem sprzedaży może być zatem rzecz, którą - jak, w rozpoznawanym przypadku - ma wyprodukować dopiero sprzedający. Rzeczywiste odróżnienie umowy kontraktacji od innych umów w obrocie gospodarczym towarami (sprzedaż, dostawa) może zatem tkwić w tym, że kontraktacja przewiduje nie tylko dostarczenie określonego produktu, ale także świadczenia dodatkowe (np. premie pieniężne), które może producentowi rolnemu zapewnić kontraktujący (art. 615 k.c.) oraz obowiązkowi współdziałania

kontraktującego z producentem rolnym, z uwzględnieniem kontroli procesu produkcji (art. 617) (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 26 marca 1985 r., III CZP 71/84, OSNCP 1985, nr 11, poz.166, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 1957 r., 2 CO 10/57, OSN 1958, poz. 59 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 1998 r., I CKN 576/97, nie publ., z dnia 4 marca 2015 r., IV CSK 437/14, nie publ., i z dnia 14 kwietnia 2016 r., II CSK 445/14, nie publ.).

Wykluczone jest również uznanie skargi za oczywiście uzasadnioną z uwagi na zgłoszony w niej zarzut naruszenia art. 74 § 2 k.c., skoro niezależnie od charakteru umowy łączącej strony i statusu stron, jej zawarcie zostało uprawdopodobnione za pomocą pisma (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015 r., II CSK 859/14, nie publ., z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, nie publ., i z dnia 8 maja 2001 r., IV CKN 290/00, OSNC 2002, nr 1, poz. 9). Ponadto skarżący nie zgłaszał zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. w związku z przeprowadzonymi przed Sądem pierwszej instancji dowodami.

Kwestionując natomiast przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że ustalona przez strony cena jednostkowa wynosiła 5,80 zł netto (nie brutto), skarżący podważa podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, co usuwa się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) Sąd ustalenie to poczynił bowiem nie tylko w oparciu o wykładnię dokumentu ale ocenę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wynika również by dokonując wykładni oświadczeń woli stron Sąd Okręgowy uczynił to sprzecznie z wypracowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego dyrektywami wykładni oświadczeń woli na tle art. 65 k.c. (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1998 r., I PKN 532/97, OSNAPiUS 1999, nr 3, poz. 81, z dnia 8 czerwca 1999 r., II CKN 379/98, OSNC 2000 r., nr 1, poz. 10, z dnia 7 grudnia 2000 r., II CKN 351/00, OSNC 2001, nr 6, poz. 95, z dnia 8 października 2004 r., V CK 670/03, OSNC 2005, nr 9, poz. 162, z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 614/08, nie publ., i z dnia 15 października 2010 r., V CSK 36/10, nie publ.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).